

Statistisk Bureau har indlagt sig en vis Fortjeneste af Kvindesagen og en vis Fortjeneste af at aabne Stillinger for Kvinder. Statistisk Bureau er det første og endnu det eneste i den store, almindelige Administration, som har antaget Kvinder. Det stete i sin Tid efter min Indstilling til Ministeren, og jeg maa sige, at Ministeren gik ind derpaa saa villig, at jeg ingen Banskfeligthed havde i den Retning. Men hvis de ærede Herrer tro, at jeg ikke havde Banskfeligheder i andre Retninger, tage de fejl. Det blev fra mange Sider fraraadet mig at gøre det, og Stemningen indenfor selv den nærmeste Kreds maatte siges ikke at være derfor. Jeg gjorde det alligevel, fordi det var min Overbevisning, at ogsaa Gerningen selv, og ogsaa Statistisk Bureau og dets Arbejde, selv i mange Retninger vilde være fuldt saa vel tjent med Kvinder som Medarbejdere som med Mænd, og jeg tør ogsaa sige, at Sagen nu er bragt saa vidt, at dette vistnok har vundet almindelig Anerkendelse. Jeg er derfor paa ingen Maade imod at ansætte Kvinder i Statistisk Bureau, baade ansætte dem i faste Stillinger og tillige at bruge dem som Medarbejdere ved de Arbejder, som vi lønne af Honorarsummen. Naar jeg ikke desto mindre har ment og endnu mener, at det ikke er værdt at optage nogen Bestemmelse herom i Loven, saa er det, fordi jeg tror, at det ærede Medlem tager fejl, naar han siger, at det nu er en Maadesag. Kvinder have samme Afgang som Mænd, der er ikke Tale om nogen som helst Forstel i den Henseende. Der er ikke foreskrevet en eneste Betingelse hverken for Mænd eller Kvinder, undtagen deres saadanne Dygtighed og, naar de ere antagne, deres vedvarende dygtige Arbejde, for at give dem Ansættelse. Jeg tror, man skal blive staaende derved. Der vil desforuden af det foreliggende Forslag opstaa visse Banskfeligheder, som jeg ikke behøver nærmere at gaa ind paa, men som let vilde kunne paavises, saa længe man i alt Fald ikke udstyder de 2 Ord „Embeder og“, medens jeg ikke indser, at der for Statistisk Bureaus Vedkommende vilde være det mindste i Vejen for at vedtage Forslaget, naar disse 2 Ord gik ud. Men det er unyttigt at sætte dem ind, og jeg har den Mening, at det ikke vil være heldigt for Kvindesagen overfor den øvrige Administration. Jeg skal nemlig udtale her, at det er min Overbevisning, at Kvinder ogsaa kunne bruges i den øvrige Administration og i mange Tilfælde netop kunne være heldige. Jeg skal nævne f. Eks., at der vistnok ikke er Tvivl om, at de

mange Steder ville kunne bruges som Skrivere, og at de mange Steder ville kunne bruges til at føre Protokoller og Journaler, og jeg kan tilføje, at det er min fulde Overbevisning, at en stor Del af det Arbejde, der foregaar i Revisionskontorerne, ogsaa meget vel og maaske overordentlig hensigtsmæssigt kan betros Kvinder, naar de dertil blive oplærte gennem den praktiske Birkfomshehed. Og det er min Overbevisning, at naar man blot vil lade denne Sag være i No, vil denne Overbevisning efterhaanden trænge frem, og at det ikke vil være at lette dens Fremtrængning at komme med en saadan Bestemmelse. En saadan Bestemmelse indgydder, om jeg maa bruge det Udtryk, de forskellige Chefer en vis Skrael. De sige: Nej, lad os saa være fri for Kvinderne, lad os holde dem ude! Det kunne de jagtens, de kunne holde dem ude, og det vilde de gøre, naar de komme saaledes med Loven i Haand og paa den Maade paalægge os en vis Forpligtelse. Hvis man derimod lader Sagen gaa, som den kan, vilde maaske mange sige: Nu vil jeg prøve det, og nu vil jeg prøve det. Derved vil Sagen vinde Indgang ad den Vej, der er den fornuftigste og rigtigste, ad den praktiske Erfarings Vej, og det vil da vise sig, at Kvinder i mange Forhold vilde være udmærkede Arbejdere, medens de i andre Forhold mindre godt kunne bruges.

Jeg skal altsaa tillade mig at henstille til det ærede Medlem, om han ikke kunde tage dette Forslag tilbage. Jeg tror, at Kvinderne ere allerbedst tjente med de Udtalelser, der ere faldne her i Tinget, men ikke tjente med, at der vedtages nogen bestemt Lovregel i saa Henseende, netop lige overfor det Forhold, der bliver berørt: Ansættelse i den civile Administration — thi Bureauet er jo kun en Afdeling af den civile Administration. Hertil skal jeg indskrænke mig.

Finansministeren (Estrup): Det er mig en Glæde at kunne udtale, at jeg kan tiltræde samtlige de af Udvalget stillede Endringsforslag. Det er derimod ikke Tilfældet med det Endringsforslag, som er stillet udenfor Betænkningen, som jeg meget bestemt maa fraraade at vedtage. For saa vidt Forslaget gaar ud paa at give lige Afgang til Bestillinger, er det fuldstændig overflødig. Det er allerede oplyst her i Tinget, at en saadan Afgang har været givet, uden at der har behøvedes nogen Lovhjemmel dertil. Men for saa vidt Forslaget tillige angaar at give Afgang til Embeder, stiller Forholdet sig ganske ander-